

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JEAN RICHARD DE LA TOUR
28 päivänä huhtikuuta 2022¹

Asia C-159/21

GM

vastaan

**Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,
Alkotmányvédelmi Hivatal ja
Terrorelhárítási Központ**

(Ennakkoratkaisupyyntö, Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus, Unkari))

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Direktiivi 2011/95/EU – Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman myöntämisedellytykset – Direktiivi 2013/32/EU – Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevat yhteiset menettelyt – Kansalliseen turvallisuuteen kohdistuva uhka – Asiantuntijaviranomaisen kannanotto – Oikeus tutustua luottamuksellisiin tietoihin – Näiden tietojen olennainen sisältö – Tietojen käyttäminen ei ole mahdollista hallinto- tai tuomioistuinmenettelyssä

I Johdanto

1. Käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU² ja kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU³ useiden säännösten sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan⁴ 41 ja 47 artiklan tulkintaa.

2. Tämä pyyntö on esitetty sellaisen kanteen tutkimisen yhteydessä, jonka Syyrian kansalainen GM on nostanut Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságin (ulkomaalaisasioista vastaava valtakunnallinen valvontaviranomainen, Unkari, jäljempänä valvontaviranomainen tai määrittävä viranomainen) päätöksestä, jolla häneltä on poistettu pakolaisasema ja evätty toissijainen suojeluasema.

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² EUVL 2011, L 337, s. 9.

³ EUVL 2013, L 180, s. 60.

⁴ Jäljempänä perusoikeuskirja.

3. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksillään unionin tuomioistuimelta, miten kansainvälisen suojelun poistamista ja epäämistä koskevia menettelyjä olisi sovellettava kolmannen maan kansalaiseen, jonka katsotaan luottamuksellisten tietojen perusteella olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on. Kyseinen tuomioistuin epäilee erityisesti, ettei Unkarin lainsäädäntö ole unionin oikeuden mukainen sikäli, että sillä yhtäältä rajoitetaan asianomaisten tai heidän edustajiensa pääsyä niihin luottamuksellisiin tietoihin, joiden perusteella kansainvälisen suojelun poistamista tai epäämistä koskevia päätöksiä tehdään kansallisen turvallisuuden suojeluun liittyvistä syistä, ja toisaalta annetaan kansalliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin erikoistuneille asiantuntijaviranomaisille keskeinen asema menettelyssä, joka johtaa näiden päätösten tekemiseen.

4. Esitän tässä ratkaisuehdotuksessa syyt, joiden vuoksi katson, ettei kyseisessä menettelyssä noudateta useita menettelyllisiä takeita, jotka kansainvälistä suojelua hakevalle pitäisi antaa direktiivien 2011/95 ja 2013/32 mukaisesti.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

5. Tämän ennakkoratkaisupyynnön kannalta merkitykselliset direktiivin 2011/95 säännökset ovat 4 artiklan 3 kohta, 14 artiklan 4 kohdan a alakohta sekä 17 artiklan 1 kohdan b ja d alakohta.

6. Direktiivin 2013/32 merkitykselliset säännökset ovat 4 artiklan 1 ja 2 kohta, 10 artiklan 2 ja 3 kohta, 11 artiklan 2 kohta, 23 artiklan 1 kohta, 45 artiklan 1 ja 3 kohta sekä 46 artiklan 1 kohta.

B Unkarin oikeus

7. Turvapaikkaoikeudesta 29.6.2007 annetun lain nro LXXX (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény),⁵ sellaisena kuin se on muutettuna tiettyjen maahanmuuttoa koskevien ja niitä täydentävien lakien muuttamisesta vuonna 2018 annetulla lailla nro CXXXIII (évi CXXXIII. törvény az egyes migrációs tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról)⁶, joka tuli voimaan 1.1.2019, 8 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään seuraavaa:

”4. Ulkomaalaiselle, jonka oleskelu Unkarin alueella vaarantaa kansallisen turvallisuuden, ei voida myöntää pakolaisasemaa.

5. Pakolaisasemaa ei voida myöntää ulkomaalaiselle, jonka tuomioistuin

a) on tuominnut tahallisesta rikoksesta lainvoimaisella tuomiolla vähintään viiden vuoden mittaiseen vankeusrangaistukseen

b) on tuominnut lainvoimaisella tuomiolla vankeusrangaistukseen rikoksenuusijana, toistuvana rikoksenuusijana tai toistuvana väkivaltaisena rikoksenuusijana

⁵ Magyar Közlöny 2007. évi 83. szám, jäljempänä turvapaikkalaki.

⁶ Magyar Közlöny 2019. évi 133. szám.

c) on tuominut lainvoimaisella tuomiolla elämään, ruumiilliseen koskemattomuuteen tai terveyteen kohdistuvasta rikoksesta tai terveyden vaarantamisesta, henkilön vapauteen, sukupuoliseen itsemääräämisoikeuteen ja koskemattomuuteen kohdistuvasta rikoksesta tai yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen tai julkiseen hallintoon kohdistuvasta rikoksesta vähintään kolmen vuoden mittaiseen vankeusrangaistukseen.”

8. Turvapaikkalain 15 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Toissijaista suojeluasemaa ei voida myöntää ulkomaalaiselle,

--

ab) jonka osalta on kyse jostakin 8 §:n 5 momentissa tarkoitetuista poissulkemisperusteista

b) jonka oleskelu Unkarissa vaarantaa kansallisen turvallisuuden.”

9. Turvapaikkalain 57 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”(1) Tässä laissa säädetyissä menettelyissä valtion asiantuntijaviranomainen antaa lausuntoja erityiskysymyksistä, joiden arviointi kuuluu hallinnollisessa menettelyssä sen toimivaltaan.

--

(3) Toimivaltainen turvapaikkaviranomainen ei voi poiketa valtion asiantuntijaviranomaisen lausunnosta, jos sillä ei ole toimivaltaa arvioida lausunnon sisältöä.”

10. Turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta 29.12.2009 annetun lain nro CLV (a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény)⁷ 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Asianomaisella on turvallisuusluokittelusta vastaavan viranomaisen luvalla ja ilman henkilöturvallisuusselvitystä oikeus tutustua kansallisen turvallisuuden vuoksi turvallisuusluokiteltuihin henkilötietoihinsa. Ennen kansallisen turvallisuuden vuoksi turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tutustumista asianomaisen on annettava kirjallinen salassapitovakuutus, ja hänen on noudatettava kyseisten tietojen suojaa koskevia sääntöjä.

(2) Turvallisuusluokittelusta vastaavan viranomaisen on 15 päivän kuluessa asianomaisen hakemuksesta päätettävä, myöntääkö se luvan tutustua tietoihin. Viranomaisen on evättävä lupa, jos tietoihin tutustuminen vahingoittaa luokituksen perusteena olevaa yleistä etua. Viranomaisen on perusteltava luvan epääminen.

(3) Jos tutustumislupa evätään, asianomainen voi hakea muutosta tähän päätökseen hallintotuomioistuimelta. --”

⁷ Magyar Közlöny 2009. évi 194. szám., jäljempänä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta annettu laki.

11. Turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta annetun lain 12 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”(1) Turvallisuusluokiteltuja tietoja käsittelevä viranomainen voi evätä asianomaiselta oikeuden tutustua henkilötietoihinsa, jos luokituksen perusteena oleva yleinen etu voi vaarantua oikeuden käyttämisen vuoksi.

(2) Jos asianomaisen oikeuksiin vedotaan tuomioistuimessa, asiaa käsittelevään tuomioistuimeen ja turvallisuusluokiteltuihin tietoihin tutustumiseen sovelletaan soveltuvin osin 11 §:n 3 momentin säännöksiä.”

12. Turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta annetun lain 13 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Turvallisuusluokiteltua tietoa saa käyttää ainoastaan henkilö, jonka osalta tämän oikeuttaa valtiollisen tai julkisen tehtävän suorittaminen ja – ellei laissa toisin säädetä –

- a) jolla on voimassa oleva henkilöturvallisuus selvitys, joka vastaa niiden tietojen turvallisuusluokitusta, joita hän haluaa käyttää,
- b) joka on antanut salassapitovakuutuksen ja
- c) joka on saanut luvan tietojen käyttämiseen.

--

5. Ellei laissa toisin säädetä, tuomari voi käyttää määräysvaltaa, joka hänelle asioiden käsittelyjärjestyksen mukaisesti kuuluvien asioiden ratkaiseminen edellyttää, ilman, että hänestä tehdään kansallinen turvallisuus selvitys, hänellä on henkilöturvallisuus selvitys tai lupa tietojen käyttämiseen taikka hän on antanut salassapitovakuutuksen.”

III Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13. Syyrian kansalainen GM haki turvapaikkaa vuonna 2005 suorittaessaan vankeusrangaistusta, joka perustui suurta huumemäärää koskevasta rikoksesta vuonna 2002 annettuun lainvoimaiseen rikostuomioon.

14. Unkarin viranomaiset myönsivät GM:lle ”maahan vastaanotetun henkilön” aseman, jonka tämä kuitenkin menetti vuonna 2010 tuomioistuimen tuomiolla vahvistetun tarkistusmenettelyn tuloksena. GM haki vuonna 2011 uudelleen pakolaisasemaa, ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin myönsi hänelle 29.6.2012 antamallaan tuomiolla ”sur place” -pakolaisaseman.

15. Pakolaisaseman poistamiseksi aloitettiin vuonna 2019 viran puolesta hallintomenettely, joka johti kyseisen aseman poistamiseen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia sen päätöksen lainmukaisuus, jolla GM:ltä poistettiin pakolaisasema.

16. Hallintomenettelyn kuluessa toinen vastapuoli Alkotmányvédelmi Hivatal (perustuslain turvaamisesta vastaava viranomainen, Unkari) ja kolmas vastapuoli Terrorrelhárítási Központ (terrorismintorjuntakeskus, Unkari) antoivat valtion asiantuntijaviranomaisina lausunnon, jossa ne katsoivat GM:n oleskelun Unkarissa vaarantavan kansallisen turvallisuuden.

17. Valvontaviranomainen totesi tämän perusteella, että GM:n tapauksessa oli olemassa pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman poissulkemisperuste.

18. Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman poistamispäätöstä koskevassa muutoksenhalumenettelyssä GM:n oikeudenkäyntiasiamies on todennut, ettei hän saa tutustua edes niiden luottamuksellisten tietojen olennaiseen sisältöön, joihin toteamus kansallista turvallisuutta uhkaavasta vaarasta perustuu, ja vaikka hän saisikin tutustua niihin, sovellettava lainsäädäntö ei sallisi hänen käyttää niitä oikeudenkäyntimenettelyssä. Hän on myös korostanut unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön vedoten, että määrittävän viranomaisen on arvioitava hakemukset tapauskohtaisesti, eikä se voi perustaa päätöstään pelkästään toteamuksiin, joita kansalliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin erikoistuneet asiantuntijaviranomaiset ovat lausunnossaan esittäneet. GM:n oikeudenkäyntiasiamies on lisäksi väittänyt, että Unkarin lainsäädännössä on lisätty pakolaisaseman poistamiseen johtaviin poissulkemisperusteisiin peruste, joka on unionin oikeuden vastainen.

19. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ensinnäkin oikeudesta tutustua valvontaviranomaisen päätöksen perustana oleviin tietoihin, että Kúrian (ylin tuomioistuin, Unkari) näitä kysymyksiä koskevasta oikeuskäytännöstä ilmenee, että Kúrian mukaan asianomaisten menettelylliset oikeudet taataan pelkästään sillä, että tuomioistuin, joka tutkii turvallisuusluokiteltuihin tietoihin perustuvan hallintopäätöksen lainmukaisuuden, voi tutustua turvallisuusluokitellut tiedot sisältäviin valtion asiantuntijaviranomaisten asiakirjoihin. Oikeuskäytännössä ei siis edellytetä, että asianomaisen on voitava tutustua kyseisiin tietoihin tai edes niiden olennaiseen sisältöön ja käyttää niitä.

20. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että käsiteltävässä asiassa valvontaviranomaisen päätös kansainvälisen suojelun epäamisestä perustuu yksinomaan siihen, että pääasiassa osapuolina olevat kaksi valtion asiantuntijaviranomaista ovat lausunnossaan todenneet valittajan oleskelun Unkarissa vaarantavan kansallisen turvallisuuden. Sen mukaan valvontaviranomainen ei ole itse perehtynyt seikkoihin, joihin näiden viranomaisten lausunto perustuu, ei myöskään turvallisuusluokiteltuihin tietoihin.

21. Lisäksi kyseisen tuomioistuimen mukaan GM tai hänen oikeudenkäyntiasiamiehensä eivät voineet lausua turvapaikkaviranomaiselle hallintomenettelyssä toimitetusta asiantuntijaviranomaisen lausunnosta, jota ei ollut perusteltu, eivätkä riitauttaa sen perusteita jo hallintomenettelyssä. GM:llä on Unkarin lainsäädännön nojalla mahdollisuus esittää pyyntö saada tutustua itseään koskeviin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, mutta vaikka hän saisikin luvan tutustua tällaisiin tietoihin, hänellä ei kuitenkaan olisi oikeutta käyttää niitä hallinto- tai tuomioistuimenmenettelyssä.

22. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa myös, ettei turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta annetussa laissa sallita sitä, että tutustumisoikeudesta päättävä valtion asiantuntijaviranomainen hyväksyisi tutustumishakemuksen osittain ilmoittamalla niiden syiden olennaisen sisällön, joihin sen antama lausunto perustuu.

23. Lisäksi vaikka tuomioistuimella, joka turvapaikka-asiassa tutkii valtion asiantuntijaviranomaisten lausunnon ja tällaisiin syihin perustuvan päätöksen lainmukaisuuden, on oikeus tutustua luottamuksellisiin tai turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, se ei voi käyttää niitä missään vaiheessa eikä lausua tai päätellä niistä mitään sen paremmin oikeudenkäynnissä kuin tuomiossakaan.

24. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen on siis tutkittava päätöksen lainmukaisuus ja lausuttava viimeisenä asteena luottamuksellisiin tai turvallisuusluokiteltuihin tietoihin perustuvan poissulkemisperusteen sovellettavuudesta ilman, että valittajalla tai hänen edustajallaan olisi ollut päätöksen perusteiden osalta mahdollisuus puolustautua tai esittää väitteitä tai tuoda esiin tosiseikkoja, jotka voisivat estää poissulkemisperusteen soveltamisen valittajaa koskevassa yksittäistapauksessa.

25. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin, ettei direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ole saatettu osaksi Unkarin oikeutta, mikä on kyseisen tuomioistuimen mukaan johtanut poikkeukseen, joka on laajempi kuin kyseisessä direktiivin säännöksessä nimenomaisesti sallittu poikkeus oikeudesta tutustua tietoihin. Kyseinen tuomioistuin on näin ollen epävarma siitä, taataanko Unkarin lainsäädännössä perustavanlaatuiset menettelylliset oikeudet, joihin kuuluu GM:n oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin.

26. Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa valtion asiantuntijaviranomaisten lausunnon ja määrittävän viranomaisen päätöksen välisestä yhteydestä, että Unkarin lainsäädännön mukaan valtion asiantuntijaviranomaisten on annettava kansallisen turvallisuuden vaarantumisesta sitova lausunto, jota niiden ei tarvitse perustella, eikä määrittävä viranomainen voi poiketa siitä. Se voi päätöksessään vain viitata tähän lausuntoon ja sovellettaviin oikeussääntöihin. Kyseisen tuomioistuimen mukaan tämä estää poissulkemisperusteen olemassaolon ja sovellettavuuden huolellisen tutkimisen kussakin yksittäistapauksessa, tapauskohtaisten olosuhteiden huomioon ottamisen sekä tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevien vaatimusten noudattamisen.

27. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo Unkarin lainsäädännöstä näin ollen seuraavan, ettei kansainvälistä suojelua koskevaa asiakysymystä viime kädessä tutki eikä siitä tee päätöstä määrittävä viranomainen vaan kaksi valtion asiantuntijaviranomaista, toisin kuin direktiivissä 2013/32 säädetään, mikä voi johtaa unionin oikeudesta johtuvien menettelyllisten takeiden vaarantumiseen ja on lisäksi vastoin direktiivin 2011/95 säännöksiä.

28. Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa määrittävän viranomaisen todenneen turvapaikkalain 15 §:n ab momentissa säädetyn poissulkemisperusteen nojalla, ettei GM:lle voida myöntää toissijaista suojeluasemaa. Sen päätös perustui 6.6.2002 GM:lle annettuun, 18 vuotta sitten lainvoimaiseksi tulleeseen tuomioon rikoksesta, jonka määrittävä viranomainen katsoi olevan törkeä.

29. Valittaja on suorittanut mainitussa tuomiossa määrätyn vapausrangaistuksen loppuun vuonna 2004 eli 16 vuotta sitten, ja kyseinen rikos oli tiedossa silloin, kun GM:lle myönnettiin pakolaisasema. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin, ettei sen enempää määrittävä viranomainen kuin turvapaikan myöntämisestä lausunut tuomioistuinkaan käyttänyt kyseistä rikosta poissulkemisperusteena.

30. Edellä esitetyn perusteella Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus, Unkari) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [direktiivin 2013/32] 11 artiklan 2 kohtaa, 12 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa, 23 artiklan 1 kohtaa – erityisesti sen toisen alakohdan b alakohtaa – sekä 45 artiklan 1 ja 3–5 kohtaa tulkittava perusoikeuskirjan 47 artikla huomioon ottaen siten, että kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa kansalliseen turvallisuuteen liittyviin syihin

perustuvan hylkäävän päätöksen tai suojeluaseman poistamista koskevan päätöksen tehneellä jäsenvaltion kansallisella viranomaisella ja tietojen luottamuksellisuudesta lausuneilla valtion asiantuntijaviranomaisilla on silloin, kun on perusteltua tehdä kyseisen direktiivin 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu poikkeus kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä ja määrittävä viranomainen toteaa, että tietojen paljastaminen vaarantaisi kansallisen turvallisuuden, velvollisuus huolehtia siitä, että asianomaiselle turvapaikanhakijalle, pakolaiselle tai toissijaisen suojeluaseman saaneelle ulkomaalaiselle tai hänen lakisääteiselle edustajalleen taataan joka tapauksessa oikeus tutustua edes niiden luottamuksellisten tai turvallisuusluokiteltujen tietojen olennaiseen sisältöön, joihin tällaisista syistä tehty päätös perustuu, ja oikeus käyttää tätä sisältöä päätökseen johtavassa menettelyssä?

- 2) Jos edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi, mitä tarkkaan ottaen tarkoitetaan tällaisen päätöksen perusteena olevien luottamuksellisten syiden 'olennaisella sisällöllä' [direktiivin 2013/32] 23 artiklan 1 kohtaa – erityisesti sen toisen alakohdan b alakohtaa – sovellettaessa, kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 41 ja 47 artikla?
- 3) Onko direktiivin [2011/95] 14 artiklan 4 kohdan a alakohtaa, 17 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sekä [direktiivin 2013/32] 45 artiklan 1 kohdan a alakohtaa sekä 3 ja 4 kohtaa ja saman direktiivin johdanto-osan 49 perustelukappaletta tulkittava siten, että niiden vastaiseksi on katsottava kansallinen lainsäädäntö, jonka perusteella pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman poistaminen tai tällaisen aseman poissulkeminen voidaan tehdä sellaisen päätöksen nojalla, jota ei ole perusteltu ja jossa tukeudutaan ainoastaan automaattiseen viittaukseen valtion asiantuntijaviranomaisten sitovaan lausuntoon, jossa todetaan perusteluja esittämättä kansallisen turvallisuuden vaarantuminen ja josta ei voida poiketa?
- 4) Onko [direktiivin 2013/32] johdanto-osan 20 ja 34 perustelukappaletta, 4 artiklaa, 10 artiklan 2 ja 3 kohtaa – etenkin sen d alakohtaa – ja [direktiivin 2011/95] 14 artiklan 4 kohdan a alakohtaa sekä 17 artiklan 1 kohdan d alakohtaa tulkittava siten, että niiden vastaiseksi on katsottava kansallinen lainsäädäntö, jonka perusteella valtion asiantuntijaviranomaiset tutkivat poissulkemisperusteet ja tekevät niistä asiaratkaisun menettelyssä, johon ei sovelleta [direktiivin 2013/32] ja [direktiivin 2011/95] aineellisia ja menettelyllisiä säännöksiä?
- 5) Onko [direktiivin 2011/95] 17 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että sen vastaiseksi on katsottava sellaiseen olosuhteeseen tai rikokseen perustuva suojelun poissulkeminen, joka oli tiedossa ennen pakolaisaseman tunnustamista koskevan lainvoimaisen tuomion antamista/päätöksen tekemistä mutta jota ei katsottu poissulkemisperusteeksi pakolaisasemaa eikä toissijaista suojelua myönnettäessä?"

31. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet GM, Tšekin, Unkarin ja Alankomaiden hallitukset sekä Euroopan komissio. Alankomaiden hallitus on ottanut kantaa vain kahteen ensimmäiseen kysymykseen.

IV Asian tarkastelu

32. Kansallinen tuomioistuin pyytää käsiteltävässä asiassa esittämillään ennakkoratkaisukysymyksillä unionin tuomioistuinta arvioimaan, onko menettely, joka on johtanut pakolaisaseman poistamiseen ja toissijaisen suojeluaseman epäämiseen kolmannen

maan kansalaiselta sillä perusteella, että kyseinen henkilö on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle ja on tehnyt törkeän rikoksen, direktiivien 2011/95 ja 2013/32 useiden eri säännösten mukainen.

33. Perusteista, joihin määrittävä viranomainen on vedonnut, direktiivin 2011/95 14 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta valtion elimen, hallinnollisen elimen, tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen pakolaiselle myöntämän aseman, kun

a) on perusteltua syytä olettaa, että hän on vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on.”

34. Lisäksi kyseisen direktiivin 17 artiklan 1 kohdan b ja d alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä ei katsota henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua, jos on perusteltua syytä olettaa, että hän on:

--

b) tehnyt törkeän rikoksen;

--

d) vaaraksi sen jäsenvaltion yhteiskunnalle tai turvallisuudelle, jossa hän on.”

35. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset voidaan mielestäni jakaa kolmeen ryhmään.

36. Ensimmäinen ja toinen kysymys koskevat sitä, miten laaja on oikeus tutustua niihin luottamuksellisiin tai turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, joihin määrittävän viranomaisen päätös kansainvälisen suojelun poistamisesta tai epämisestä perustuu.

37. Kolmas ja neljäs kysymys puolestaan antavat aiheita tutkia, onko sellainen menettely direktiivien 2011/95 ja 2013/32 mukainen, jossa määrittävää viranomaista yhtäältä sitoo valtion asiantuntijaviranomaisten lausunto, jossa asianomaisen todetaan olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, ja toisaalta sama viranomainen perustelee päätöstään vain viittaamalla tähän uhkaan.

38. Viidennellä kysymyksellä tiedustellaan lopuksi, voiko määrittävä viranomainen perustella toissijaisen suojelun epämistä sillä, että hakija on tehnyt törkeän rikoksen, kun tämä poissulkemisperuste oli kyseisen viranomaisen tiedossa jo silloin, kun se aiemmin myönsi hakijalle kansainvälisen suojelun.

A Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

39. Ensimmäisen kysymyksen tarkoituksena on ratkaista, onko henkilöllä, jolta on päätetty poistaa tai evätä kansainvälinen suojelu sillä perusteella, että hän on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, oikeus tutustua edes niiden luottamuksellisten tai turvallisuusluokiteltujen tietojen olennaiseen sisältöön, joihin tällainen päätös perustuu, ja oikeus käyttää näitä tietoja hallintomenettelyssä ja tarvittaessa myöhemmin tuomioistuinmenettelyssä. Toisella

kysymyksellä unionin tuomioistuinta pyydetään täsmentämään, mitä kattaa niiden tietojen olennainen sisältö, joihin asianomaisella pitäisi olla oikeus tutustua direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdan mukaisesti, kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 41 ja 47 artikla.

40. Ensimmäiseen kysymykseen vastaamiseksi on todettava, että direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa: ”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyväksytyllä tai luvan saaneella oikeudellisella tai muulla neuvonantajalla, joka avustaa tai edustaa hakijaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, on oikeus tutustua niihin hakijan asiakirjakansiossa oleviin tietoihin, joiden perusteella päätös tehdään.” Tässä säädetään näin ollen periaatteesta, jonka mukaisesti asianomaisen neuvonantajalla on oikeus tutustua tietoihin, joiden perusteella kansainvälistä suojelua koskeva päätös on tehty.

41. Kyseisen direktiivin 23 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa kuitenkin säädetään poikkeuksesta tähän oikeuteen:

”Jäsenvaltiot voivat poiketa tästä silloin, kun tietojen tai lähteiden paljastaminen vaarantaisi kansallisen turvallisuuden, tiedot toimittaneiden järjestöjen tai henkilön tai henkilöiden turvallisuuden tai sen henkilön tai niiden henkilöiden turvallisuuden, jota tai joita tiedot koskevat, tai kun jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamaan kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tutkintaan liittyvät tutkinnalliset seikat tai jäsenvaltioiden kansainväliset suhteet vaarantuisivat. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltioiden on:

- a) annettava V luvussa tarkoitetuille viranomaisille mahdollisuus tutustua tällaisiin tietoihin tai lähteisiin; ja
- b) luotava kansalliseen lainsäädäntöön menettelyt sen takaamiseksi, että hakijan oikeutta puolustukseen kunnioitetaan.”

42. Kyseisen direktiivin 23 artiklan 1 kohdan viimeisessä alakohdassa säädetään seuraavaa: ”Edellä olevan b alakohdan osalta jäsenvaltiot voivat erityisesti antaa oikeudellisen tai muun neuvonantajan, josta on tehty turvallisuusselvitys, tutustua tällaisiin tietoihin tai lähteisiin siltä osin kuin tiedot ovat hakemuksen tutkinnan tai kansainvälisen suojelun poistamista koskevan päätöksen tekemisen kannalta merkityksellisiä.”

43. Päätelen näiden säännösten perusteella, että oikeutta tutustua asianomaista koskeviin tietoihin voidaan rajoittaa kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, jos kaksi kumulatiivista edellytystä täyttyy: yhtäältä tuomioistuinten, jotka ovat toimivaltaisia lausumaan kansainvälistä suojelua koskevan päätöksen lainmukaisuudesta, on voitava tutustua luottamuksellisiin tietoihin tai lähteisiin ja toisaalta kansallisessa oikeudessa on säädettävä menettelyistä sen takaamiseksi, että hakijan oikeutta puolustukseen kunnioitetaan.

44. Mielestäni ensimmäinen edellytys näyttää periaatteessa täyttyvän sikäli, että ennakkoratkaisupyynnön mukaan toimivaltaisilla tuomioistuimilla on oikeus tutustua kaikkiin asianomaista koskeviin luottamuksellisiin tietoihin. On kuitenkin korostettava, että kyseisten tuomioistuinten oikeutta käyttää näitä tietoja on rajoitettu.

45. Ongelma, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tuonut esiin ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, liittyy pikemminkin jälkimmäisen edellytyksen arviointiin.

46. Tästä edellytyksestä on todettava, että direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdan pakottavan sanamuodon mukaisesti jäsenvaltioiden on luotava kansalliseen lainsäädäntöön menettelyt sen takaamiseksi, että kansainvälistä suojelua hakevan henkilön oikeutta puolustukseen kunnioitetaan. Se, että asianomaisen henkilön neuvonantajalla, jolle on tehty turvallisuusselvitys, on oikeus tutustua luottamuksellisiin tietoihin kyseisen direktiivin 23 artiklan 1 kohdan viimeisessä alakohdassa tarkoitettulla tavalla, on vain yksi esimerkki siitä, millaisia menettelysääntöjä jäsenvaltiot voivat soveltaa.

47. Direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan viimeisestä alakohdasta ja erityisesti-sanan käytöstä ilmenee näin ollen selvästi, että unionin lainsäätäjä on päättänyt olla määrittämättä tyhjentävästi menettelyjä sen takaamiseksi, että asianomaisen oikeutta puolustukseen kunnioitetaan silloin, kun kansainvälistä suojelua koskeva päätös tehdään luottamuksellisten tietojen perusteella, ja että se on sen sijaan päättänyt jättää jäsenvaltioille tässä asiassa harkinnanvaraa.

48. Koska direktiivissä 2013/32 ei täsmennetä, miten jäsenvaltioiden on taattava asianomaisen puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen silloin, kun oikeutta tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin rajoitetaan kyseisen direktiivin 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla, tätä varten vahvistettujen menettelyjen konkreettinen muoto kuuluu kunkin jäsenvaltion sisäisen oikeusjärjestyksen piiriin jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden mukaisesti, kunhan menettelyt eivät ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia luonteeltaan jäsenvaltion sisäisiä tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä ne ole sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate).⁸

49. Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että perusoikeuskirjan 41 artiklassa vahvistettu oikeus hyvään hallintoon ilmentää yhtä unionin oikeuden yleistä periaatetta, jota voidaan soveltaa jäsenvaltioihin näiden soveltaessa unionin oikeutta.⁹ Unionin tuomioistuin voi näin ollen vastata käsiteltävänä oleviin ennakkoratkaisukysymyksiin tämän unionin oikeuden yleisen periaatteen valossa, jonka mukaan oikeus hyvään hallintoon sisältää hallinnon velvollisuuden perustella päätöksensä.¹⁰

50. Kun jäsenvaltiot soveltavat unionin oikeutta, niiden on myös taattava perusoikeuskirjan 47 artiklan, jossa vahvistetaan tehokasta oikeussuojaa koskeva periaate, ensimmäisessä kohdassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kunnioittaminen.¹¹

51. Vaikka unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista ei ilmene, että käsiteltävässä asiassa olisi voitu loukata vastaavuusperiaatetta, samaa ei mielestäni voida sanoa tehokkuusperiaatteesta tai oikeuksista hyvään hallintoon ja tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin.

⁸ Ks. analogisesti tuomio 16.7.2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); tuomio 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Myöhemmän hakemuksen hylkääminen – Muutoksenhaun määräaika) (C-651/19, EU:C:2020:681, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio 21.10.2021, ZX (Syyteasiakirjan oikaiseminen) (C-282/20, EU:C:2021:874, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

⁹ Ks. erityisesti tuomio 24.11.2020, Minister van Buitenlandse Zaken (C-225/19 ja C-226/19, EU:C:2020:951, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio 10.2.2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Vanhentumisaika) (C-219/20, EU:C:2022:89, 37 kohta).

¹⁰ Ks. erityisesti tuomio 24.11.2020, Minister van Buitenlandse Zaken (C-225/19 ja C-226/19, EU:C:2020:951, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹¹ Ks. erityisesti tuomio 15.4.2021, Belgian valtio (Siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat) (C-194/19, EU:C:2021:270, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio 10.2.2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Vanhentumisaika) (C-219/20, EU:C:2022:89, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52. Tältä osin on korostettava tehokkuusperiaatteen tarkoittavan, että jäsenvaltioiden on huolehdittava kussakin tapauksessa myös unionin oikeusjärjestyksessä taattujen oikeuksien tosiasiallisesta suojaamisesta ja erityisesti turvattava yhtäältä sen periaatteen noudattaminen, jonka mukaan päätöksen adressaattien, joiden etuihin päätös merkittävästi vaikuttaa, on saatava esittää asianmukaisesti kantansa niistä seikoista, joiden perusteella hallinto aikoo tehdä päätöksen, ja toisaalta se, että jokaisella on perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa vahvistettu oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu.¹²

53. Tältä osin on muistutettava, että prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaate, joka on erottamaton osa niiden oikeuksien tehokasta oikeussuojaa, joihin yksityiset voivat vedota unionin oikeuden perusteella, ja joka on vahvistettu kyseisessä määräyksessä, merkitsee, koska se on menettelyn kontradiktorisuuden periaatteen tavoin välttämätön seuraus oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin käsitteestä, velvollisuutta tarjota kullekin asianosaiselle kohtuullinen mahdollisuus esittää asiansa, myös todisteensa, sellaisten edellytysten vallitessa, jotka eivät saata tätä vastapuoltaan selvästi epäedullisempaan asemaan.¹³

54. Mielestäni edellä esitetystä seuraa, että voidakseen käyttää tehokkaasti hänelle direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa nimenomaisesti taattu puolustautumisoikeuksia asianomaisella on oltava käytettävissään vähintään niiden tietojen olennainen sisältö, joista ilmenee hänen olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle ja joihin kansainvälisen suojelun poistamista tai epäämistä koskeva päätös perustuu. Näin voidaan sovittaa yhteen yhtäältä oikeudet hyvään hallintoon ja tehokkaaseen oikeussuojakeinoon ja toisaalta tarve turvata kansallista turvallisuutta uhkaavaa vaaraa koskevien tietojen ja todisteiden luottamuksellisuus.

55. Unionin tuomioistuimelle toimitettujen tietojen perusteella katson kuitenkin, ettei Unkarin oikeudessa taata riittävästi sellaiselle henkilölle kuuluvia menettelyllisiä takeita, johon kohdistuu kansainvälisen suojelun poistamista tai epäämistä koskeva päätös. Mielestäni sellainen järjestelmä ei nimittäin vaikuta edellä esitettyjen periaatteiden mukaiselta, jossa katsotaan, että tällaiset menettelylliset oikeudet taataan pelkästään sillä, että tuomioistuin, joka tutkii luottamuksellisiin tai turvallisuusluokiteltuihin tietoihin perustuvan hallintopäätöksen lainmukaisuuden, voi tutustua tällaiset tiedot sisältäviin valtion asiantuntijaviranomaisten asiakirjoihin, mutta jossa asianomaiselle tai hänen neuvonantajalleen ei taata oikeutta tutustua kyseisiin tietoihin tai edes niiden olennaiseen sisältöön eivätkä he voi käyttää näitä tietoja hallintomenettelyssä ja tarvittaessa myöhemmin tuomioistuinmenettelyssä.

56. On totta, että asianomainen voi pyytää valtion asiantuntijaviranomaista toimittamaan tiedot, joiden mukaan hän on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, mutta Unkarin lainsäädäntö ei suinkaan takaa, että jos pyyntö evätään, asianomainen tai hänen edustajansa voisi tutustua edes niiden tietojen olennaiseen sisältöön, joiden perusteella tällainen vaara on olemassa.¹⁴

¹² Ks. erityisesti tuomio 10.2.2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Vanhentumisaika) (C-219/20, EU:C:2022:89, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹³ Ks. erityisesti tuomio 10.2.2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Vanhentumisaika) (C-219/20, EU:C:2022:89, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹⁴ GM on huomautuksissaan todennut, että hän on tuloksetta esittänyt asiantuntijaviranomaisille pyynnön saada tutustua itseään koskeviin luottamuksellisiin tietoihin ja että kanne päätöksestä, jolla hänen tiedonsaantipyynnönsä evättiin, oli hylätty; kyseistä päätöstä koskevassa menettelyssä voidaan kuitenkin vielä tehdä kassaatiovalitus. GM:n mukaan asiantuntijaviranomaiset ovat evänneet uudetkin pyynnöt ja kyseisten viranomaisten päätöksiä koskevat kanteet ovat vireillä.

57. Mielestäni erityisesti 4.6.2013 annetussa tuomiossa ZZ¹⁵ on esitetty periaatteita, joita voidaan hyödyntää vertailtaessa yhtäältä oikeuksia hyvään hallintoon ja tehokkaaseen oikeussuojakeinoon ja toisaalta tarvetta turvata kansallisen turvallisuuden suojelu. Kyseisestä tuomiosta ilmenee nimittäin, että kontradiktorisen periaatteen noudattaminen on taattava, jotta asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus riitauttaa perusteet, joihin kyseinen päätös perustuu, ja näin ollen tilaisuus puolustautua asianmukaisesti, mikä edellyttää, että asianomaiselle henkilölle ilmoitetaan joka tapauksessa niiden perusteiden olennaiset osat, joihin päätös perustuu.¹⁶

58. Unionin tuomioistuin onkin kyseisessä tuomiossa katsonut unionin kansalaisen vapaan liikkuvuuden ja oleskelun rajoittamisesta yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, että ”[direktiivin 2004/38/EY¹⁷] 30 artiklan 2 kohtaa ja 31 artiklaa, kun niitä luetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että niissä edellytetään, että toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen on varmistettava, että toimivaltaisen kansallisen viranomaisen kieltäytyminen ilmoittamasta asianomaiselle täsmällisesti ja täydellisinä seikkoja, joihin tämän direktiivin 27 artiklan nojalla tehty päätös perustuu, sekä siihen liittyvää näyttöä rajoittuu siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, ja että asianomaiselle ilmoitetaan joka tapauksessa kyseiset perusteet olennaisilta osiltaan siten, että otetaan asianmukaisesti huomioon tarve pitää näyttö salaisena”.¹⁸

59. Tarve sovittaa yhteen yhtäältä kansalliseen turvallisuuteen liittyvät oikeutetut näkökohdat ja toisaalta se, että asianomaiselle on riittävällä tavalla taattava, että hänen menettelyllisiä oikeuksiaan, kuten oikeutta tulla kuulluksi, ja kontradiktorista periaatetta noudatetaan, ei mielestäni voi vaihdella sen henkilön oikeusaseman mukaan, jonka väitetään olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle.¹⁹ Ehdotan näin ollen, että unionin tuomioistuin toteaa, että tehtäessä päätöstä kansainvälisen suojelun poistamisesta tai epäamisestä on vertailtava näitä vaatimuksia ja että tämä vertailu on muunnettava käytännön toimiksi siten, että tätä suojelua hakevalle toimitetaan sellaisten tietojen olennainen sisältö, joiden perusteella hän on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle ja joihin tällainen päätös näin ollen perustuu.

60. Koska tämän olennaisen sisällön toimittamisen tarkoituksena on antaa asianomaiselle mahdollisuus kiistää kansainvälisen suojelun poistamisen tai epäamisen perustana olevat syyt, hänen on näin ollen oltava tietoinen pääasiallisista teoista ja menettelyistä, joihin hänen väitetään syyllistyneen.

61. On kuitenkin todettava, että unionin tuomioistuin on 4.6.2013 antamassaan tuomiossa ZZ²⁰ painottanut näytön erityisluonnetta ja sitä, että voi olla tarpeen säilyttää näytön luottamuksellisuus. Unionin tuomioistuin on nimittäin katsonut, että ”tietyissä tapauksissa tällaisen näytön ilmoittaminen on omiaan vaarantamaan välittömästi ja erityisellä tavalla valtion turvallisuusedut, koska sillä voidaan muun muassa saattaa henkilöiden henki, terveys tai vapaus

¹⁵ C-300/11, EU:C:2013:363.

¹⁶ Ks. tuomio 4.6.2013, ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363, 65 kohta).

¹⁷ Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2004, L 158, s. 77; oikaisut EUVL 2004, L 229, s. 35 ja EUVL 2005, L 197, s. 34).

¹⁸ Tuomio 4.6.2013, ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363, 69 kohta).

¹⁹ Ks. sen suojan laajuudesta, jonka yhteiskunta haluaa antaa perustavanlaatuisille intresseilleen, tuomio 24.6.2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413, 77 kohta).

²⁰ C-300/11, EU:C:2013:363.

vaaraan tai paljastaa kansallisten turvallisuusviranomaisten käyttämät erityiset tutkintamenetelmät ja siten haitata vakavalla tavalla tai jopa estää kokonaan näitä viranomaisia toteuttamasta tehtäviään tulevaisuudessa”.²¹

62. Korostan lopuksi, että mielestäni Unkarin lainsäädäntö vaikuttaa joka tapauksessa olevan ristiriidassa direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdasta johtuvan velvoitteen kanssa, jonka mukaisesti asianomaisen puolustautumisoikeuksia on kunnioitettava, sillä tämän lainsäädännön mukaisesti tietoja, joihin kyseinen henkilö saattaa voida tutustua, ei voida käyttää hänen puolustuksessaan sen enempää hallinto- kuin tuomioistuinmenettelyssäkään.

63. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen seuraavasti: direktiivin 2011/95 14 artiklan 4 kohdan a alakohtaa ja 17 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sekä direktiivin 2013/32 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa ja oikeutta hyvään hallintoon koskevan unionin oikeuden yleisen periaatteen valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa yhtäältä ei sallita henkilön, johon kohdistuu kansainvälisen suojelun poistamista tai epäämistä koskeva päätös, joka perustuu siihen, että kyseinen henkilö on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, tai hänen neuvonantajansa tutustua vähintään ja poikkeuksetta kyseisen päätöksen perustana olevien tietojen olennaiseen sisältöön, ja toisaalta ei ylipäätään sallita kyseisen henkilön tai hänen neuvonantajansa käyttää tällaisia tietoja hallintomenettelyssä ja sen jälkeen tarvittaessa tuomioistuinmenettelyssä.

64. Tietojen olennaisen sisällön, joka on toimitettava henkilölle, jolta on päätetty poistaa tai evätä kansainvälinen suojele sillä perusteella, että hän on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, on mahdollistettava se, että kyseinen henkilö saa tietää pääasialliset teot ja menettelyt, joihin hänen väitetään syyllistyneen, ottaen kuitenkin samalla asianmukaisesti huomioon tarve suojele näytön luottamuksellisuutta.

B Kolmas ja neljäs ennakkoratkaisukysymys

65. Kolmannella ja neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko direktiivejä 2011/95 ja 2013/32 tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaisesti määrittävän viranomaisen on hylättävä kansainvälistä suojele koskeva hakemus tai poistettava aiemmin myönnetty suojele, kun kansalliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin erikoistuneet asiantuntijaviranomaiset, joihin ei sovelleta näillä direktiiveillä vahvistettuja sääntöjä, ovat perustelemattomassa lausunnossa todenneet kyseisen henkilön olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle.

66. Tosiseikkojen kuvauksesta ilmenee, että käsiteltävässä asiassa määrittävä viranomainen on kansalliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin erikoistuneiden asiantuntijaviranomaisten lausuntoon perustuvalla päätöksellä poistanut GM:ltä pakolaisaseman ja evännyt häneltä tämän jälkeen toissijaisen suojeleuseman.

67. Koska Unkarin hallitus väittää, että asiantuntijaviranomaisille uskotut tehtävät kuuluvat yksinomaan jäsenvaltioiden toimivaltaan SEUT 72 ja SEUT 73 artiklan nojalla, on syytä muistuttaa, ettei näitä määräyksiä voida tulkita siten, että niillä annettaisiin jäsenvaltioille valta

²¹ Tuomio 4.6.2013, ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363, 66 kohta).

jättää soveltamatta unionin oikeuden säännöstä tai määräystä ainoastaan viittaamalla velvollisuuksiin, joita jäsenvaltioilla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi ja sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi.²²

68. Kuten Unkarin hallitus itse myöntää huomautuksissaan, kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia tutkivat asiantuntijaviranomaiset eivät lausu kansainvälisen suojelun tarpeesta. Näiden elimien tehtävänä on Unkarin hallituksen mukaan ratkaista, onko asianomaisen henkilön oleskelu maassa vaaraksi kyseisen jäsenvaltion kansalliselle turvallisuudelle. Tämän seikan arviointi niiden kriteerien näkökulmasta, joita sovelletaan kansainvälistä suojelua myönnettäessä, ja arvioinnin käyttö näyttönä kuuluvat kyseisen hallituksen mukaan puolestaan viranomaiselle, joka on toimivaltainen myöntämään tällaisen suojelun.

69. Vaikka toimivallan jako määrittävän viranomaisen ja valtion asiantuntijaviranomaisten välillä näin ollen tunnustetaan, sitä rajoitetaan merkittävästi menettelyssä, jota noudattaen Unkarissa päätetään kansainvälisen suojelun myöntämisestä tai poistamisesta. Määrittävä viranomainen ei nimittäin voi poiketa asiantuntijaviranomaisten lausunnosta, joka koskee kansallista turvallisuutta uhkaavan vaaran olemassaoloa, ja sen on tämän lausunnon perusteella automaattisesti päätettävä joko kansainvälisen suojelun poistamisesta tai epäämisestä. Se ei voi tässä tilanteessa tutustua tietoihin, joihin lausunto perustuu, eikä se näin ollen voi perustella päätöstään muuten kuin viittaamalla vaaran olemassaoloon.

70. Mielestäni tällainen menettely on vastoin direktiiveissä 2011/95 ja 2013/32 säädettyjä kahta sääntökokonaisuutta. Yhtäältä määrittävällä viranomaisella on oltava täysi toimivalta arvioida, onko kansainvälinen suojelu tarpeen myöntää tai poistaa. Toisaalta – ja nämä kaksi sääntöä liittyvät toisiinsa – saman viranomaisen on perusteltava päätöksensä sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

71. Määrittävän viranomaisen tehtävästä on todettava direktiivin 2013/32 4 artiklan 1 kohdasta ilmenevän, että jäsenvaltioiden on nimettävä kaikkia menettelyjä varten määrittävä viranomainen, joka on vastuussa hakemusten asianmukaisesta tutkinnasta kyseisen direktiivin mukaisesti. Jäsenvaltioita sitovat myös erilaiset velvollisuudet, jotka koskevat keinoja, joita kyseisellä viranomaisella on oltava käytettävissään. Saman direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tosin säädetään, että jokin muu viranomainen voi olla vastuussa, mutta on todettava, että kyseisessä säännöksessä mainituilla esimerkeillä ei ole yhteyttä päätökseen, jollaisesta on kyse pääasiassa.

72. Määrittävän viranomaisen tehtävä sekä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkijana että aiemmin myönnetyn suojelun poistajana mainitaan nimenomaisesti useaan otteeseen, erityisesti direktiivin 2013/32 10 ja 45 artiklassa.

73. Direktiivin 2013/32 10 artiklassa vahvistetaan vaatimukset, jotka koskevat hakemusten tutkintaa. Kyseisen direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti ”määrittävän viranomaisen on kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia tutkiessaan määritettävä ensin, voidaanko hakijoita pitää pakolaisina, ja jos näin ei ole, määritettävä sen jälkeen, voidaanko hakijoita pitää henkilöinä, jotka voivat saada toissijaista suojelua”. Saman artiklan 3 kohdan mukaisesti ”jäsenvaltioiden on varmistettava, että määrittävän viranomaisen kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista tekemät päätökset perustuvat hakemusten asianmukaiseen tutkintaan”. Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava erityisesti, että ”hakemukset tutkitaan ja ratkaistaan yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti” (10 artiklan 3 kohdan a alakohta) ja että ”eri

²² Ks. erityisesti tuomio 2.7.2020, Stadt Frankfurt am Main (C-18/19, EU:C:2020:511, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

lähteistä – – hankitaan täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja” (10 artiklan 3 kohdan b alakohta). Tässä kuvastuu direktiivin 4 artiklan 3 kohdassa mainittu vaatimus, jonka mukaisesti jokaisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ”arviointi on suoritettava tapauskohtaisesti” ottaen huomioon erityisesti kunkin hakijan erityistilanne.

74. Lisäksi direktiivin 2013/32 45 artiklan 1 kohdassa säädetään kansainvälisen suojelun poistamismenettelyistä, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun toimivaltainen viranomais harkitsee kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön kansainvälisen suojelun poistamista, asianomaisella henkilöllä on seuraavat menettelylliset takeet: ”hänelle ilmoitetaan kirjallisesti siitä, että toimivaltainen viranomais harkitsee uudelleen hänen edellytyksiään tulla määritellyksi kansainvälistä suojelua saavaksi henkilöksi, sekä syyt tähän uudelleenharkintaan” (45 artiklan 1 kohdan a alakohta) ja ”hänelle annetaan mahdollisuus esittää – – henkilökohtaisessa puhuttelussa – – perusteet siihen, miksi hänen kansainvälistä suojeluaan ei olisi syytä poistaa” (45 artiklan 1 kohdan b alakohta).

75. Kansainvälistä suojelua hakevan henkilön puolustautumisoikeuksien takaamiseksi toimivaltaisen viranomaisen päätösten on oltava perusteltuja. Tämä vaatimus mainitaan erityisesti direktiivin 2013/32 11 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaisesti ”jäsenvaltioiden on – – varmistettava, että jos pakolaisasemaa ja/tai toissijaista suojeluasemaa koskeva hakemus hylätään, päätöksessä ilmoitetaan sen perusteluina olevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat ja hakijalle annetaan kirjallisesti tieto siitä, miten kielteiseen päätökseen voi hakea muutosta”. Sama vaatimus sisältyy myös kyseisen direktiivin 45 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaisesti ”jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisen viranomaisen päätös poistaa tietyn henkilön kansainvälinen suojelu annetaan kirjallisena” ja että ”päätöksessä on ilmoitettava sen perusteina olevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat”.

76. Unionin tuomioistuimella on jo aiemmin ollut tilaisuus korostaa sen tehtävän tärkeyttä, joka määrittävälle viranomaiselle unionin oikeuden mukaisesti kuuluu, toteamalla direktiivistä 2013/32 ilmenevän, että kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkinta, jonka sellainen hallintoelin tai lainkäyttöelimeen verrattava elin suorittaa, jolla on tähän erityisesti tarkoitettu voimavarat ja alaan erikoistunut henkilöstö, on olennainen vaihe kyseisellä direktiivillä käyttöön otetuissa yhteisissä menettelyissä.²³

77. Unionin tuomioistuin on myös todennut, että määrittävän viranomaisen tehtävänä on suorittaa hakemusten asianmukainen tutkinta, jonka päätteeksi se tekee niistä ratkaisunsa, ja että on siis vain näiden viranomaisten tehtävänä tuomioistuimen valvonnan alaisina suorittaa direktiivin 2011/95 4 artiklassa säädetty tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi, joka ei voi koostua yksinomaan asiantuntijalausannon johtopäätöksistä. Tästä seuraa, ettei kyseinen viranomais voi perustaa ratkaisuaan ainoastaan asiantuntijalausannon johtopäätöksiin eikä se voi etenkin olla sidottu kyseisiin johtopäätöksiin arvioidessaan kutakin yksittäistä tilannetta.²⁴

78. Tämän poissulkemisperusteita arvioitaessa suoritettavan arvioinnin sisältö on sekin täsmennetty unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, josta ilmenee, että poissulkemisperusteiden soveltaminen edellyttää, että määrittävän viranomaisen on ensin

²³ Ks. erityisesti tuomio 16.7.2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²⁴ Ks. vastaavasti tuomio 25.1.2018, F (C-473/16, EU:C:2018:36, 40–42 kohta).

arvioitava kussakin yksittäistapauksessa tiedossaan olevat täsmälliset tosiseikat sen ratkaisemiseksi, onko olemassa vakavaa aihetta olettaa, että kyseinen henkilö kuuluu mainitun poissulkemisperusteen piiriin.²⁵

79. Mielestäni se, että määrittävä viranomainen on velvollinen ottamaan automaattisesti huomioon valtion asiantuntijaviranomaisten perustelemattomat lausunnot, on ristiriidassa edellä selostettujen menettelyllisten takeiden kanssa. On nimittäin niin, että koska määrittävä viranomainen ei saa tutustua tietoihin, joihin kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan uhkan olemassaolo perustuu, tai edes niiden olennaiseen sisältöön eikä voi poiketa kyseisistä lausunnoista, se ei tosiasiallisesti kykene arvioimaan kattavasti asianomaisen henkilön yksittäistilannetta ratkaistakseen, onko olemassa vakavaa aihetta olettaa hänen kuuluvan jonkin poissulkemisperusteen piiriin.

80. Tämä menettelymalli johtaa siihen, että määrittävä viranomainen tekee päätöksen kansainvälisen suojelun poistamisesta tai epäamisestä voimatta perustella päätöstään riittävästi. Tästä seuraa, että tehokasta puolustusta koskevaa oikeutta, joka kansainvälistä suojelua hakeville henkilöille direktiivin 2013/32 46 artiklan 1 kohdan mukaisesti kuuluu, loukataan.

81. Päätelen edellä esitetyn perusteella, että direktiivin 2011/95 4 artiklan 3 kohtaa, 14 artiklan 4 kohdan a alakohtaa ja 17 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sekä direktiivin 2013/32 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa, 10 artiklan 2 ja 3 kohtaa, 11 artiklan 2 kohtaa, 45 artiklan 1 ja 3 kohtaa ja 46 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan ja oikeutta hyvään hallintoon koskevan unionin oikeuden yleisen periaatteen valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaisesti määrittävän viranomaisen on hylättävä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus tai poistettava aiemmin myönnetty suojelu, kun kansalliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin erikoistuneet asiantuntijaviranomaiset, joihin ei sovelleta näillä direktiiveillä vahvistettuja sääntöjä, ovat perustelemattomassa lausunnossa todenneet kyseisen henkilön olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle.

C Viides ennakkoratkaisukysymys

82. Viidennellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko direktiivin 2011/95 17 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että hakijalta evätään toissijainen suojelu sellaisen rikostuomion perusteella, joka oli niiden viranomaisten tiedossa, joiden tehtävänä oli aiemmin päättää kansainvälisen suojelun myöntämisestä asianomaiselle henkilölle.

83. Muistutan ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevän, että evätäkseen GM:ltä toissijaisen suojelun toimivaltainen viranomainen tukeutui GM:lle 6.6.2002 annettuun ja 18 vuotta sitten lainvoimaiseksi tulleeseen tuomioon rikoksesta, jonka se katsoi olevan törkeä. Rangaistus on suoritettu loppuun vuonna 2004.

84. Direktiivin 2011/95 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että kolmannen maan kansalaista ei katsota henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua, jos on perusteltua syytä olettaa, että hän on tehnyt törkeän rikoksen.

²⁵ Ks. vastaavasti tuomio 31.1.2017, Lounani (C-573/14, EU:C:2017:71, 72 kohta) ja tuomio 13.9.2018 Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, 55 kohta).

85. Unionin tuomioistuin on jo todennut, että tässä säännöksessä säädetyn poissulkemisperusteen soveltamisala on laajempi kuin saman direktiivin 12 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyn pakolaisasemaa koskevan poissulkemisperusteen soveltamisala.²⁶ On nimittäin niin, että viimeksi mainitussa säännöksessä pakolaisaseman poissulkemisperusteeksi on otettu törkeä, muu kuin poliittinen rikos, joka on tehty turvapaikkamaan ulkopuolella ennen kuin asianomainen henkilö otettiin maahan pakolaisena, kun taas kyseisen direktiivin 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyssä toissijaisen suojelun poissulkemisperusteessa tarkoitetaan yleisemmin törkeää rikosta, eikä sitä ole rajattu maantieteellisesti, ajallisesti eikä kyseessä olevien rikosten luonteen perusteella.²⁷

86. Tässä säännöksessä tosin on muotoiltu poissulkemisperuste, jota on pidettävä poikkeuksena direktiivin 2011/95 18 artiklassa säädetystä pääsäännöstä, ja sitä on näin ollen tulkittava suppeasti.²⁸ Sen sanamuodosta tai kyseisen toissijaisen suojeluaseman poissulkemisperusteen tarkoituksesta²⁹ ei kuitenkaan voida johtaa rajoituksia, jotka koskisivat sitä, milloin säännöksessä tarkoitettun törkeän rikoksen olisi pitänyt tapahtua.

87. Yleisemmin voidaan todeta, ettei direktiiveistä 2011/95 ja 2013/32 ilmene, että toimivaltaisia viranomaisia sitoisivat pakolaisaseman poistamisen jälkeen arvioinnit, joita poissulkemisperusteiden sovellettavuudesta on mahdollisesti tehty aiemmin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen alkuperäisen tutkintamenettelyn yhteydessä.

88. Mikään ei mielestäni näin ollen estä sitä, että määrittävä viranomainen ottaa toissijaista suojelua koskevan hakemuksen arvioinnin yhteydessä huomioon – tarvittaessa uusien tietojen perusteella – direktiivin 2011/95 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn poissulkemisperusteen, vaikka se olisi ollut niiden viranomaisten tiedossa, jotka olivat aiemmin päättäneet asianomaiselle henkilölle myönnettävästä kansainvälisestä suojelusta.

89. Täsmennän myös unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä voitavan päätellä, että asianomaisen jäsenvaltion rikoslainsäädännössä teosta säädettyyn seuraamukseen perustuvan arviointiperusteen tavoin langetettua rangaistusta koskeva arviointiperuste on ehdottomasti erityisen tärkeä arvioitaessa sellaisen rikoksen vakavuutta, joka oikeuttaa toissijainen suojeluaseman myöntämättä jättämiseen direktiivin 2011/95 17 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla.³⁰ Muistutan kuitenkin samasta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että toimivaltainen viranomainen voi vedota tässä säännöksessä, joka koskee sitä, että kansainvälisen suojelun hakija on tehnyt ”törkeän rikoksen”, säädettyyn poissulkemisperusteeseen vasta arvioituaan kussakin yksittäistapauksessa tiedossaan olevat täsmälliset tosiseikat sen ratkaisemiseksi, onko olemassa vakavaa aihetta olettaa, että haetun aseman saamisen edellytykset muuten täyttävän henkilön

²⁶ Ks. erityisesti tuomio 2.4.2020, komissio v. Puola, Unkari ja Tšekki (Tilapäinen mekanismi kansainvälisen suojelun hakijoiden siirtämiseksi) (C-715/17, C-718/17, C-719/17, EU:C:2020:257, 154 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²⁷ Ks. tuomio 13.9.2018 Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, 47 kohta) ja tuomio 2.4.2020, komissio v. Puola, Unkari ja Tšekki (Tilapäinen mekanismi kansainvälisen suojelun hakijoiden siirtämiseksi) (C-715/17, C-718/17, C-719/17, EU:C:2020:257, 155 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. myös tammikuussa 2016 julkaistu Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) selonteko ”Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU)”, jonka 3.2.2 kohdassa, joka koskee direktiivin 2011/95 17 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, sivulla 37 todetaan seuraavaa: ”– rikoksen tai rikosten tekemistä ei ole rajoitettu ajallisesti tai maantieteellisesti. Tämä tarkoittaa, että tämän tyyppiset rikokset voivat johtaa poissulkemisperusteen soveltamiseen riippumatta tekopaikasta tai -ajasta.” Selonteko on saatavissa osoitteessa <https://euaa.europa.eu/sites/default/files/public/Exclusion%20Final%20Print%20Version.pdf>.

²⁸ Ks. tuomio 13.9.2018 Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, 52 kohta).

²⁹ Ks. erityisesti tuomio 13.9.2018 Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, 51 kohta).

³⁰ Ks. tuomio 13.9.2018 Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, 55 kohta).

tekemät teot kuuluvat mainitun poissulkemisperusteen alaan, ja että kyseessä olevan lainvastaisen teon vakavuuden arviointi edellyttää kaikkien kullekin yksittäistapaukselle ominaisten olosuhteiden kattavaa tutkimista.³¹

V Ratkaisuehdotus

90. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Fővárosi Törvényszékin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU 14 artiklan 4 kohdan a alakohtaa ja 17 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sekä kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohtaa, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa ja oikeutta hyvään hallintoon koskevan unionin oikeuden yleisen periaatteen valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa yhtäältä ei sallita henkilön, johon kohdistuu kansainvälisen suojelun poistamista tai epäämistä koskeva päätös, joka perustuu siihen, että kyseinen henkilö on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, tai hänen neuvonantajansa tutustua vähintään ja poikkeuksetta kyseisen päätöksen perustana olevien tietojen olennaiseen sisältöön, ja toisaalta ei ylipäätään sallita kyseisen henkilön tai hänen neuvonantajansa käyttää tällaisia tietoja hallintomenettelyssä ja sen jälkeen tarvittaessa tuomioistuinmenettelyssä.

Tietojen olennaisen sisällön, joka on toimitettava henkilölle, jolta on päätetty poistaa tai evätä kansainvälinen suojelu sillä perusteella, että hän on vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle, on mahdollistettava se, että kyseinen henkilö saa tietää pääasialliset teot ja menettelyt, joihin hänen väitetään syyllistyneen, ottaen kuitenkin samalla asianmukaisesti huomioon tarve suojella näytön luottamuksellisuutta.

- 2) Direktiivin 2011/95 4 artiklan 3 kohtaa, 14 artiklan 4 kohdan a alakohtaa ja 17 artiklan 1 kohdan d alakohtaa sekä direktiivin 2013/32 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa, 10 artiklan 2 ja 3 kohtaa, 11 artiklan 2 kohtaa, 45 artiklan 1 ja 3 kohtaa ja 46 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan ja oikeutta hyvään hallintoon koskevan unionin oikeuden yleisen periaatteen valossa, on tulkittava siten, että ne ovat on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaisesti määrittävän viranomaisen on hylättävä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus tai poistettava aiemmin myönnetty suojelu, kun kansalliseen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin erikoistuneet asiantuntijaviranomaiset, joihin ei sovelleta näillä direktiiveillä vahvistettuja sääntöjä, ovat perustelemattomassa lausunnossa todenneet kyseisen henkilön olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle.

³¹ Ks. erityisesti tuomio 2.4.2020, komissio v. Puola, Unkari ja Tšekki (Tilapäinen mekanismi kansainvälisen suojelun hakijoiden siirtämiseksi) (C-715/17, C-718/17, C-719/17, EU:C:2020:257, 154 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 3) Direktiivin 2011/95 17 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että määrittävä viranomainen voi toissijaista suojelua koskevan hakemuksen arvioinnin yhteydessä ottaa huomioon tässä säännöksessä tarkoitetun poissulkemisperusteen, vaikka tämä poissulkemisperuste olisi ollut niiden viranomaisten tiedossa, jotka olivat aiemmin päättäneet asianomaiselle henkilölle myönnettävästä kansainvälisestä suojelusta.